

## Un llibre sentència

Jaume C. Pons Alorda / Nació Digital (Llegiu la resta de l'article [aquí](#))

Nascut a Barcelona l'any 1953, [Eduard Sanahuja Yll](#) és un dels autors que va començar a donar-se a conèixer durant la dècada dels anys setanta, i tot i que sens dubte forma part de la generació que se'n deriva, per afinitat i per estil però també per confluències, és un dels exponents menys coneguts. I això és una llàstima, ja que una obra de valor com la seva, modelada amb anys i anys d'insistència, de treball sensible i de rigor intel·lectual, hauria de tenir més repercussió. Per sort, un guardó com el [Premi de Poesia Jocs Florals de Barcelona](#) ha permès que aquest poeta hagi tornat a situar-se en un espai destacat, que és el que en el fons hauria de possibilitar un premi d'aquestes característiques: una reivindicació subtil, una celebració pertinent, un premi justificat.

En aquest sentit, *Teories del no* és la culminació, que no l'acabament en cap cas, d'una trajectòria que compta amb capítols excepcionals: des d'*El gos del galiot* i *Mirador* (Llibres del Mall 1981 i 1983) fins a l'antologia panoràmica *Sang barata* (AdiA Edicions, 2015), amb etapes destacades com *En defensa pròpia* (Bromera, 1994), *Compàs d'espera* (Bromera, 2006) i *El llançador d'espases* (Pagès Editors, 2013). Com comenta Isabel Graña al pròleg que acompanya al recull: "La saviesa del poeta madur traspua en els versos d'aquestes *Teories del no*, com un senzill programa d'acceptació de la vida tal com raja. Davant la perplexitat del món, i des de la consciència que la veritat no depèn d'un mateix, l'opció és viure sense por, passejar-se per *les artèries del foc* deixar-se fascinar pel món, aprendre a besar, a parlar poc i *a fer de la vida una lliçó d'estètica*. La novetat d'aquestes *Teories del no* és subratllada, a més, pel despullament del vers i la manca absoluta d'ornaments i paraules sobreres, perquè en aquest llibre és més clara la voluntat de transmissió de l'experiència viscuda, cosa que el fa més concís, més proper sense llevar-li atractiu, i, per contra, suma la bellesa del pas del temps, *que sap engrandir l'art/a costa de la vida*".

*Teories del no* és, en efecte, un llibre de poemes que es despleguen com sentències devastadores, sentències que ens ajuden a comprendre l'univers a partir d'una veu ufanament brutal, críticament diàfana, obscurament vitenca. Sanahuja Yll proporciona eines dialèctiques, però també emocionals, per copsar l'abast de totes i cadascuna de les elementalitats que ens envolten, i ens ofereix els resultats de les seves investigacions a través de versos agres i preciosos alhora, versos savis dotats per a la revelació. La poesia, tant la que frapa com la que aconsegueix Sanahuja Yll, no ens descobreix res de nou, ens torna a evidenciar allò que ja sabíem però que havíem oblidat, i només per això donen valor sencer. Eduard Sanahuja Yll ens reconcilia amb el nostre quefer quotidià i li dóna un nou prisma, un significant més latent que mai. Cada poema, doncs, s'entén

com una clarividència, i estableix un sistema filosòfic propi, tal com passa aquí, en aquesta peça titulada *Teoria amb la veritat*:

*La veritat fou l'ull que mira un mapa,  
els bous que en trepitjar feien camins,  
el llangardaix que aprèn dels ous de mosca,  
un cuc que pon un nus als intestins.  
Ja no depèn de tu la veritat.  
Ja no és vidre trencat  
ni l'ostra en el mirall.  
No hi ha cap veritat per majoria.  
Només el que no saps  
és veritat.*

Eduard Sanahuja Yll també s'atreveix a traduir poemes d'altres poetes i incloure'ls dintre del volum, cosa que ens acosta a veus que en certa manera l'han influenciat des d'un nivell literari però sobretot vital. Aquests poemes pertanyen a Nerval, Khayyam i Arquíloc. Per què els tradueix? Perquè se'ls vol ser seus, en efecte, i perquè els vol compartir, però també perquè l'ajuden a crear els fonaments que basteixen l'estructura d'aquest llibre que parla de l'existència com una lluita incansable a favor d'una supervivència fosca, hedonista, salvatge i sapiencial.

Tal com ho comenta **Nicole Brossard** en el volum *I de sobte sóc aquí a punt de refer el món*, una poètica traduïda per Antoni Clapés i publicada per Cafè Central i AdiA en una nova col·lecció anomenada *Ferida oberta*: “Ho he dit sovint: el que es llegeix en un poema és la seva energia i és sens dubte el que serà més difícil de traduir, perquè l'energia és el que s'allibera del calibratge, del dispendi o de la contenció en un text i és aquesta incandescència, aquesta seda fina del viure que caldrà traduir.” I continua: “L'energia és la forma del poema en vida, en constant lliscar de sentit, que caldrà fixar sense que ho sembli.” I, sí, Eduard Sanahuja Yll es contamina, i frueix, dins d'aquesta energia, i es transforma, i ens la proporciona, perquè estableix un lligam amb la seva pròpia energia. Perquè llegir és també dialogar, com escriure, i sobretot llegir i escriure des d'altres veus que ofereixen consciències no paral·leles però sí complementàries.

Per aquest motiu moltes són les concordances amb altres poetes, tant els que tradueix com els que simplement cita, perquè els versos esmentats o referenciats són un camp més on es produeix aquest diàleg fructífer, enriquidor. Curiosament, una de les cites de *Teories del no ve* del poeta àrab, trobador amb turbant, d'Ibn-Al-Labbana de Dènia, amb versió de Josep Piera. Que Sanahuja i Piera hagin coincidit publicant gairebé a l'uníson un llibre propi i el llibre de versions és més que una casualitat ètica i estètica: és la seguretat que Josep Cots està bastint un catàleg amb sentit.